



ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000/105/402/ /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos jogi képviselője által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 340/2010. (VI. 16.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt a magánlakás sérthetlenségéhez és a személyes adatok védelméhez való jog, az élethez és a testi épséghez való jog, az emberi méltósághoz való jog, az egészséghez való jog, a jogorvoslathoz való jog, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében

e l u t a s í t o m,

míg a személyes szabadsághoz való jog sérelme tekintetében a panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Jogi képviselő
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panaszos által előterjesztett, majd meghatalmazott jogi képviselője által megerősített és kiegészített panasz az alábbiak szerint foglalható össze.

A 7 hónapos terhes Panaszos XIV. kerületi lakásánál 2010. március 01-jén, 00:30 perc körül két egyenruha nélküli rendőr jelent meg – valószínűleg a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságtól – és „durván dörömböltek” az ajtón. Az erre ébredő Panaszos – aki egyedül tartózkodott otthon – a biztonsági lánc bent hagyásával résnyire kinyitotta az ajtót, a két férfi pedig „durván” közölte vele, hogy nyissa ki azt. A rendőrök a magánlakásba történő belépés előtt szolgálati igazolványuk felmutatásával igazolták magukat – amelyekből a fényviszonyok miatt legfeljebb annyit lehetett felismerni, hogy rendőri igazolványok, tartalmukat azonban nem lehetett ellenőrizni – és közölték, hogy a rendőrségtől jöttek. Miután a Panaszos eleget téve a felszólításnak kinyitotta az ajtót, a két rendőr bement a lakásba, de ezt követően nem mutatkoztak be, és nem mutattak fel azonosító okmányt. Egyikük közölte, hogy mivel a Panaszos magánokirat hamisítás bűncselekmény elkövetése miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban gyanúsított, ezért ellene, valamint élettársával szemben – akit szintén kerestek a lakásban – elfogatóparancsot adtak ki, amelynek alapján elő kell vezetniük a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságra. A rendőrök röviden ismertették az elfogatóparancs kibocsátásának alapjául szolgáló eljárást is. Az előállítás okát úgy közölték a Panaszossal, hogy megjelölték a megalapozott gyanú alapjául szolgáló bűncselekményt, illetve tájékoztatták a Panaszost az elfogatóparancs kibocsátásának tényéről, de annak indokairól nem.

Tekintettel arra, hogy a Panaszos állapota szemmel látható volt, a rangidősnek tűnő rendőr megkérdezte, hogy hány hónapos terhes, amit a panaszos közölt vele. A rendőrök azt is megkérdezték, hogy az élettársa ott tartózkodik-e, amire a Panaszos azt válaszolta, hogy külföldön van. Ennek ellenére a rendőrök végigjárták az egész lakást, egy-két szekrényt is kinyitottak, de a kutatás célját nem közölték, és ezzel kapcsolatos dokumentumot sem mutattak fel. A jogi képviselő álláspontja szerint az intézkedő rendőrök a lakásban nem kutathattak volna, mert a panaszos elővezetését foganatosították; amennyiben az élettársát keresték ugyancsak elővezetés céljából, erre egyrészt nem volt jogalapjuk, másrészt, ha még jogosultak is lettek volna rá, a Panaszos nemleges válaszát követően nem folytathattak volna további kutatást a lakásban. A Panaszos elővezetése kapcsán viszont – tekintettel arra, hogy a panaszos nyitott a rendőröknek ajtót és azonnal alávetette magát a rendőri intézkedésnek – semmi nem indokolta a lakás további részeinek, illetve egyes bútoroknak az átvizsgálását.

A rendőrök utasították a Panaszost, hogy öltözzön fel, de még előtte átkutatták ruházatát. Ezt követően a Panaszos felöltözött és néhány, általa szükségesnek vélt dolgot magához vett. Mobiltelefonját azonnal kikapcsoltatták vele, így nem léphetett kapcsolatba senkivel.

Miután beszálltak a szolgálat gépkocsiba, az egyik rendőr – aki a Panaszos mellett ült – beszólt rádión, hogy terhes nőt vezetnek elő, ezért próbálják meg hamar kihallgatni, illetve közölte azt is, hogy az állapotára tekintettel nem fogja megbilincselni.

A rendőrök a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság felé indultak az autóval, az út azonban kb. egy órán át tartott, mert a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság előtt is megálltak, ahol a gépkocsit vezető rendőr úgy szállt ki, hogy az autót járó motorral az út

közepén hagyta, hátsó ülésén a Panaszossal és a másik rendőrrel. Mialatt továbbhaladtak a Budai alsó rakpartról, a Petőfi híd budai hídfőjénél lévő felhajtónál a rendőrségi gépkocsit vezető rendőr – társa unszolására – két alkalommal is áthajtott a jelzőlámpa tilos jelzésén. (A panasz-kiegészítésben ezzel szemben a Panaszos a két rendőr magatartását a körülményekhez képest emberinek értékelte, intézkedésükkel kapcsolatban a lakás indokolás és tájékoztatás nélküli átkutatását sérelmezi és kívánja a panasz tárgyává tenni.)

A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságára érve a Panaszost – kb. 1 óra 30 perckor – átadták az ügyeletes tisztnek. Minden nála levő tárgyat elvettek, majd egy rendőrnő a folyosó egyik beugrójában „levetkőztette” és átvizsgálta. A jogi képviselő szerint alapvetően sértette a panaszos emberi méltóságát az a körülmény, hogy ruházatának átvizsgálására – melynek során felsőruházatát is le kellett vetnie – nem egy zárható és bezárt helyiségben, hanem a kapitányság előállító helyiségéhez közel, egy folyosó beugró részében került sor, mivel annak ellenére, hogy a Panaszost nem látta senki, fennállt annak a reális, objektív esélye, hogy egy véletlenül arra járó személy meglátja ilyen állapotban.

Ezt követően a Panaszost az előállító helyiségbe kísérték. Jogait úgy ismertették, hogy elolvastatták vele a falra kifüggesztett másfél oldalas tájékoztatót, ezen kívül semmilyen tájékoztatást nem kapott, jogorvoslati jogairól nem oktatták ki. A Panaszos nem kérte hozzátartozója kiértesítését.

A Panaszost ezt követően elhelyezték az előállító helyiségben, ahol állapotát senki nem ellenőrizte. Ezt megelőzően orvosi vizsgálatára nem került sor, csak egy nyilatkozatot írtak alá vele arra vonatkozóan, hogy szed-e gyógyszert, vagy szenved-e valamilyen betegségben. A Panaszos azt érzékelte, hogy – valószínűleg a stressz miatt – a méh összehúzódása, illetve a has keményedése gyakorivá vált. Ezt mindkét alkalommal, amikor a mosdóba kikéredzkedett, mind a két őrszolgálatot ellátó rendőrrel közölte, és kérte őket, hogy intézkedjenek, hogy mielőbb sor kerülhessen a kihallgatására, amire azt válaszolták, hogy majd szólnak, ha kihallgatják. A jogi képviselő álláspontja szerint az előállító helyiségnél szolgálatot teljesítő rendőröknek attól függetlenül intézkedniük kellett volna a Panaszos egészségügyi ellátása iránt, hogy a Panaszos maga konkrétan nem orvosi segítséget kért, hanem csak jelezte a problémáját, és kérte, hogy intézkedjenek kihallgatása minél előbbi foganatosítása érdekében. A jogszabályi rendelkezések ugyanis nem a fogvatartott kérésétől teszik függővé az orvosi ellátás kötelező voltát, hanem akkor, ha az illető személy arra rászorul, ha annak szüksége merül fel.

A Panaszos szerint az előállító helyiség fizikai körülményei elég sok kívánnivalót hagytak maguk után. WC az előállító-helyiségben nem volt, ezért minden alkalommal külön kellett szólnia a Panaszosnak, ha oda ki kívánt menni. A mosdóban sem toalettpapír, sem pedig megfelelő fertőtlenítési lehetőség (szappan, kéztörölő) nem állt rendelkezésre. A helyiségben cigarettacsikk-maradványok voltak és átható dohányszag terjengett, sem a természetes, sem a mesterséges szellőzés nem volt megoldott. A Panaszos állítása szerint az ott elhelyezett fapadon pihenni, vagy aludni egyáltalán nem tudott, és szinte egész éjszaka sírt, mivel kimerült volt és aggódott a gyermeke miatt.

A Panaszosnak hajnali 5 óra körül ajánlották fel először, hogy étkezzen, amit visszautasított, mivel a hosszú ideig tartó fogvatartás, a kialvatlanság, a has keményedése, görcsölése és a gyermeke miatti aggodás következtében idegileg labilis állapotban volt. Ekkor a Panaszost étellel kínáló három rendőrnő egyike „minősíthetetlen hangnemben” közölte vele, hogy a Panaszos azért utasítja vissza az általuk felkínált ételt, mert „a gyermekén akar bosszút

állni”. A Panaszos nem értette ezt a megjegyzést, és sérelmezi, hogy „szinte gyerekgylkosnak” állították be, holott a körülmények és a stressz miatt egyetlen falat sem ment volna le a torkán. Ráadásul a dohányszag, valamint a higiénia hiánya mellett „minden hasznos tápanyagot nélkülöző konzervet, fehér kenyeret, és cukorral teli löttyöt próbáltak mindenáron bele erőltetni”.

Ezt követően a Panaszost felkísérték a kihallgatást végző r. hadnagy nőhöz. A gyanúsított kihallgatás az iratok szerint 08:18 perctől 08:29 percig tartott. A panaszos megtagadta a vallomástételt azzal, hogy védő jelenlétében kíván vallomást tenni, bár állítása szerint még mindig nem tudta, hogy mivel van gyanúsítva. A kihallgatást végző rendőrnek ekkor közölte a Panaszossal, hogy amennyiben ragaszkodik az ügyvédhez, választhatja azt a megoldást is, hogy nem tesz vallomást, hanem megbeszélnek egy másik időpontot, amikor be fogják majd idézni. A Panaszos ezt a lehetőséget választotta, mivel állapotára tekintettel szeretett volna minél hamarabb orvoshoz menni. A jegyzőkönyv felvétele után – kb. másfél óra múlva – 09:42 perckor szabadlábra helyezték. Távozásakor a rendőrkapitányságon az előállítás időtartamáról szóló igazolást csak saját kérésére adták ki.

A Panaszos ezt követően egyenesen orvoshoz ment (a kerületi szakrendelőbe), ahol az orvos megvizsgálta, és megerősítette a feszülést, de a szívhangot és a méhszájat rendben találta, magnéziumot írt fel és táppénzre írta ki a Panaszost, mivel pihenésre volt szüksége. A Panaszos leírja, hogy az orvos veszélyeztetett terhességgel azonnal táppénzes állományba vette és szigorú fekvést írt elő azzal, hogy ha nem javul az állapota, kórházi kezelést kell alkalmazni a koraszülés megelőzése érdekében. A jogi képviselő szerint a Panaszos négy napig volt táppénzen, maradandó egészségkárosodást sem ő, sem a magzat nem szenvedett.

A Panaszos azt nyilatkozta, hogy körözését megelőzően semmilyen írásos idézést nem kapott sem faxon, sem postán, sem telefonon. A jogi képviselő véleménye az, hogy az elfogatóparancs visszavonásáról rendelkező határozat olyan elemeket tartalmaz, amiből arra lehet következtetni, hogy a panaszos írásbeli idézését meg sem kísérelték, mert nem állt rendelkezésre „elég információ”, holott a Panaszos 3 éve ugyanazon a bejelentett lakcímen tartózkodik életvitelszerűen, legutóbb pedig csak 2009. december 14-e és 2010. január 08-a között volt hosszabb ideig külföldön. A büntetőügy r. hadnagynő előadója ezzel szemben a rendőrségen arról tájékoztatta a panaszost, hogy 2010. február 18-án és 22-én hajnali 3 óra és 5 óra között a lakásán keresték. A panaszos valószínűsíti, hogy ezekben az időpontokban otthonában tartózkodott, de csöngetést vagy kopogást nem hallott, ellenkező esetben felkelt volna, mint ahogyan azt megtette 2010. március 1-jén is.

A Panaszos szerint a rendőrök nem vették figyelembe megváltozott állapotát – kizárólag arra hivatkoztak, hogy joguk van 12 órán át bent tartani – és azt, hogy az eljárás során súlyosan veszélyeztethetik az ő és a születendő gyermeke életét. A panaszos álláspontja szerint az őt előállító rendőr „halvány intézkedési kísérletéből” kiindulva lehetőség lett volna hamarabbi kihallgatására is, nem feltétlenül kellett volna megvárni a reggel 9 órát ahhoz, hogy közöljék vele, hogy haza is mehet, mert nem köteles vallomást tenni. Ezt akár néhány perc várakozás után is megtehették volna, annak ellenére, hogy jogszabályi előírás lehetőséget ad a 12 órás fogvatartásra is.

A jogi képviselő álláspontja szerint – tekintettel arra, hogy az elővezetésről rendelkező határozat csak az elővezetés helyét és idejét határozza meg – az elővezetést fogatosító rendőröknek, illetve az arra utasítást adó előjárónak tudomással kellett volna bírniuk arról, hogy az eljárási cselekményre legkorábban csak több óra elmúltával kerülhet sor. Önmagában

az Rtv. 34. §-ának (2) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy a panaszos terhességétől függetlenül, eleve olyan időpontban kellett volna megkezdeni az elővezetés foganatosítását, hogy a lehető legrövidebb ideig legyen szükség a Panaszos visszatartására. Amikor az érintett rendőrök tudomására jutott a Panaszos terhessége, minden szükséges intézkedést meg kellett volna tenniük azért, hogy kihallgatását mihamarabb foganatosítsák, vagy adott esetben visszaidézzék a Panaszost egy későbbi kihallgatási időpontra. Ez utóbbi lehetőség azért lett volna adott, mert a bűncselekmény tárgyi súlyából következően a nyomozó hatóság az eljárási cselekményen való rendelkezésre állás biztosításán túlmenően a kihallgatást követően sem alkalmazott semmilyen kényszerintézkedést. Elfogadhatatlan az is, hogy a 08:29 perckor befejezett kihallgatást követően a Panaszos szabadlábra helyezésére 09:42 perckor került sor. A szükséges „papírmunka” sem indokolhatja a szabadságkorlátozás fenntartását további, több mint egy óráig.

A Panaszos a rendőri intézkedést annak tudatában még felháborítóbbnak tartja, hogy véleménye szerint az ügy mögött „egy pitiáner, kitalált, hamis, bosszúból tett” feljelentés áll az élettársa ellen, amellyel kapcsolatban – hamis tanúvallomások alapján – a Panaszost is alaptalanul meggyanúsították magánokirat-hamisítással.

A Panaszos a rendőri intézkedések miatt 2009. március 08-án a Panasztestülethez fordult. Panaszában – összegezve a fent leírtakat – az alábbiakat sérelmezi:

- 1.) elfogásának és előállításának jogalapját és időpontját;
- 2.) a rendőrök nem tettek eleget törvényben foglalt azonosítási kötelezettségüknek;
- 3.) ruházatát – mielőtt azt felvette volna – átkutatták;
- 4.) a magánlakásban történt rendőri intézkedést, a lakás átvizsgálását;
- 5.) azt, hogy mobiltelefonját kikapcsoltatták, ezért nem léphetett kapcsolatba senkivel;
- 6.) a szolgálati gépkocsit vezető rendőr közúti közlekedési szabályszegéseit, és az út időtartamát;
- 7.) az előállítás időtartamát;
- 8.) a ruházatátvizsgálás foganatosításának módját az előállító helyiségben;
- 9.) orvosi ellátásának elmaradását;
- 10.) nem megfelelő tájékoztatását a panaszjogáról;
- 11.) az előállító helyiség és a mosdó higiéniai körülményeit;
- 12.) a neki felkínált élelmiszer minőségét;
- 13.) az őt étellel kínáló rendőrnő által tett kijelentéseket.

A Panasztestület az általa lefolytatott vizsgálatot követően, „*az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált rendőri intézkedések sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz, a személyes szabadsághoz és személyi integritáshoz, az emberi méltósághoz és a testi épséghez és egészséghez való jogát, továbbá az az embertelen, megalázó bánásmód tilalmába ütközött.*”

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

1. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. március 09-én kelt tájékoztatása a BRFK Kommunikációs Osztályának vezetője részére a panaszolt intézkedésekről.

2. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Hivatala vezetőjének 2010. március 25-én kelt, 142-105/9/2010. P. számú, a panasszal kapcsolatos összefoglaló jelentése.

3. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály 01020/3803/2008/bü. számon – 2009. november 11-én 10:00 órára, illetve 2009. december 02-án 10:00 órára – kibocsátott idézései a Panaszos, mint gyanúsított részére a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 276. §-ába ütköző és aszerint minősülő magánokirat-hamisítás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, 2009. október 24-ei keltezéssel. A büntetőügy r. hadnagy előadója által 2010. február 12-én készített feljegyzés, valamint az idézések kézbesítését igazoló térítvevények tanúsága szerint a Panaszos lakcímnnyilvántartásba bejegyzett lakóhelyére szóló idézések „a küldeményt nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza.

4. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály 2010. február 18-án kelt határozata a Panaszos 2010. február 22-én, 07:30 órára történő elővezetésének elrendeléséről.

5. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály 2010. február 12-én hozott határozata a panaszos élettársának – a Panaszos címéről, mint tartózkodási helyéről való – elővezetéséről a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja alapján minősülő nagyobb értékre elkövetett sikkasztás büntetettének megalapozott gyanúja miatt.

6. A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Alsórákosi Rendőrőrsé 3 beosztottjának 01140/502538/2010/id. számú jelentése, a Panaszos 2010. február 22-i elővezetésének megkísérléséről.

7. A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőr Alosztály 01140/502338/2010/id. számú jelentése a Panaszos élettársa 2010. február 18-i elővezetésének megkísérléséről.

8. A büntetőügy r. hadnagy előadójának 2010. február 22-én kelt jelentése, mely szerint az ügyben 2008. szeptember 18-án nyomozás elrendelésére került sor a Btk. 317. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és (4) bekezdése a) pontja szerint minősülő nagyobb értékre elkövetett sikkasztás büntetettének elkövetése miatt. A panaszos cselekménye alkalmas 1 rendbeli, a Btk. 276. §-ába ütköző és aszerint minősülő, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétség bűnsegédként való elkövetésének megállapítására.

9. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály vezetőjének 2010. február 22-én kelt határozata a nyomozás felfüggesztéséről a panaszossal és élettársával szemben, a Be. 188. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel a 189. § első mondatára, mivel a gyanúsított ismeretlen helyen tartózkodik.

10. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály vezetőjének 2010. február 23-án, 08:40 órakor hozott határozata az elfogatóparancs elrendeléséről a Panaszossal szemben.

11. A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály II. Műveleti Alosztály r. törzsszázlósának és r. főtörzsőrmesterének 01000/518858/2010/id. számú, a Panaszos

elfogásának végrehajtásáról szóló jelentése, valamint az arra vonatkozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás.

12. A Panaszos elfogását végrehajtó rendőrök 2010. március 11-én, 01000/522391/2010. számon, majd 2010. július 14-én, 01000/560933/2010. id, illetve 01000/560911/2010/id. számon kelt kiegészítő jelentései az intézkedéssel kapcsolatban.

13. A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály vezetőjének 01000-522852. számú, 2010. március 11-én kelt jelentése az Akció Osztály beosztottai által végrehajtott rendőri intézkedések kivizsgálásáról.

14. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságon 2010. február 28-án 08:00 órától 2010. március 01-jén 08:00 óráig főügyeletesi szolgálatot teljesítő r. alezredes által 01020/502514/2010/id. számon, 2010. március 25-én készített jelentés.

15. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- Járőrszolgálati Alosztály r. őrmesterének 01020/502514/2010/id. számon, 2010. március 25-én kelt jelentése.

16. A BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály r. alezredesének, r. főörzsőrmesterének és r. törzsőrmesterének 2010. március 08-án kelt, 01020/3803/2008/bü. számú jelentése.

17. A büntetőügy r. hadnagy előadója által 2010. március 08-án, valamint 2010. június 09-én, 01020/3803/2008. bü. számon készített jelentések.

18. Az előállított Panaszos aláírt nyilatkozata a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatás megtörténtéről.

19. Az előállított Panaszos aláírt nyilatkozata az előállítás várható időtartamával, a sérüléssel és panasszal, hozzátartozója vagy más személy kiértesítésével, valamint élelmezésével kapcsolatban.

20. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tiszt r. alezredese által „Az előállítás idejének meghosszabbításáról” hozott, 2010. március 01-jén kelt határozat.

21. A panaszos 2010. március 01-jén történt gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv.

22. Az előállítás időtartamáról szóló – a Panaszos által aláírt – igazolás.

23. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Fogdakönyve.

24. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya r. alezredesének tanúként történt meghallgatásáról – 29000/105/402/33/2010. RP. számon, 2010. október 05-én – az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán készült jegyzőkönyv.

25. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya r. főtörzsőrmesterének tanúként történt meghallgatásáról – 29000/105/402/34/2010. RP. számon, 2010. október 05-én – az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán készült jegyzőkönyv.
26. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya r. törzsőrmesterének tanúként történt meghallgatásáról – 29000/105/402/32/2010. RP. számon, 2010. október 05-én – az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán készült jegyzőkönyv.
27. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály r. őrmesterének tanúként történt meghallgatásáról – 29000/105/402/35/2010. RP. számon, 2010. október 06-án – az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán készült jegyzőkönyv.
28. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály r. őrmesterének tanúként történt meghallgatásáról – 29000/105/402/36/2010. RP. számon, 2010. október 06-án – az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán készült jegyzőkönyv.
29. Hivatalos feljegyzés a Panaszos előállító helyiségben történő elhelyezéséről.
30. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Hivatala 2010. július 15-én kelt, 01000/506079/2010. id. számú jelentése.
31. A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály vezetőjének 01000-561042/2010. id. számú, 2010. július 15-én kelt jelentése.
32. A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. július 15-én kelt, 142-105/9/2010. P. számú jelentése.

III.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A körözés elrendelésére és az elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó szabályokat a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 73. §-a tartalmazza, míg a körözéssel kapcsolatban a személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény rendelkezik részletesen. Mivel a nyomozás során a Be. 195. és 196. §¹-a biztosít jogorvoslatot

¹ **Be. 195. §:**

„(1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.(...)”

196. §:

„(1) Akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.(...)”

a nyomozó hatóság határozataival, intézkedéseivel, illetve azok elmulasztásával kapcsolatban, ezért a körözés elrendelésével és az elfogatóparancs kibocsátásával kapcsolatos panaszok kivizsgálására a jelen közigazgatási hatósági eljárás nem terjedt ki. A Panasztestület állásfoglalásában szintén leszögezte, hogy a megjelölt büntetőeljárás kérdésekben nem jogosult érdemi vizsgálatot folytatni.

A Panaszos jogi képviselője a folyamatban lévő büntetőeljárás során panaszt jelentett be az elfogatóparancs kibocsátása, az elővezetés elrendelése, valamint az elővezetés végrehajtásának módja és időpontja miatt, amit a nyomozás törvényességi felügyeletét ellátó Budapesti II. és III. kerületi Ügyészség B.II.9869/2008/15. számú határozatával elutasított, megállapítva, hogy a nyomozó hatóság határozatai és intézkedései törvényesek és megalapozottak voltak.

IV.

Az ismertetett bizonyítékok alapján a közigazgatási hatósági eljárás során vizsgált intézkedések vonatkozásában az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Panaszossal szemben a BRFK II. kerületi Rendőrkapitányságon 10020/3803/2008. bü. számon magánokirat hamisítás bűncselekményének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás folyt. A részére postai úton továbbított, 2009. november 11-re, illetve 2009. december 02-re szóló idézések ellenére gyanúsított kihallgatásán nem jelent meg, a tértivevények „nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza, a telefontársaság tájékoztatása szerint pedig az adott címen nem volt ilyen néven előfizető nyilvántartva. A Panaszosnak az ügyészség utasítására elrendelt elővezetése 2010. február 22-én nem vezetett eredményre. Mivel vonatkozásában egyéb tartózkodási hely a hatóság előtt nem volt ismert, és a tartózkodási helyének felkutatására tett rendőri intézkedések sem vezettek eredményre, ezért a büntetőeljárás egyidejű felfüggesztése mellett 2010. február 23-án a Vizsgálati Osztály vezetője a Panaszossal szemben – folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt – elfogatóparancs kibocsátásáról határozott.

A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály II. Műveleti Alosztály r. törzsszázlósza és r. főtörzsőrmestere 2010. február 28-án 20:00 órától 2010. március 01-jén 08:00 óráig gépkocsival teljesítettek szolgálatot, amit a r. törzsszázlós vezetett. Célkörözési tevékenységük során, 00:25 órakor megjelentek a Panaszos lakásán, mivel tudomásuk volt arról, hogy ellene a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság elfogatóparancsot bocsátott ki. Csengetésükre és kopogtatásukra a Panaszos nyitott ajtót, akivel rendőri jellegüket szolgálati igazolványuk felmutatásával, jelvéyszámuk, nevük és szolgálati helyük közlésével ismertették, majd közölték vele, hogy ellene a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság magánokirat-hamisítás miatt országos körözést rendelt el. Ezt követően a Panaszos beengedte a rendőröket a lakásba, ahol felszólították személyi igazolványának átadására. Közölték vele, hogy tudomásuk van arról, hogy élettársa ellen is országos körözés van kibocsátva, aki a rendőrségi nyilvántartás szerint a Panaszos lakcímére van bejelentve. A Panaszos kérdésekre elmondta, hogy élettársa jelenleg az USA-ban tartózkodik, de Magyarországra való visszatéréseivel kapcsolatban nem tudott nyilatkozni. Mivel a központon keresztül megállapítást nyert, hogy a Panaszos elleni elfogatóparancs továbbra is érvényben volt – amit közölték is vele –, a körözés visszavonásáról szóló határozattal pedig nem rendelkezett, ezért tájékoztatták, hogy a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságra fogják előállítani a további

eljárás lefolytatása céljából. Ezt követően a lakás átvizsgálásával meggyőződtek arról, hogy a keresett férfi valóban nem tartózkodott ott.

A Panaszos az intézkedés közben közölte, hogy 7 hónapos terhes – ami szemmel is látható volt –, ezért a rendőrök nyilatkoztatták a terhességéből adódó egészségi állapotára vonatkozóan. Megkérdezték tőle, hogy az előállítás foganatosítása során veszélyeztetve lesz-e az állapota, illetve hogy veszélyeztetett terhes-e. A panaszos a kérdésekre nemleges választ adott. A r. főtörzsőrmester EDR rádión keresztül még a lakásban felhívta a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjét, akit tájékoztatott a foganatosított intézkedésekről, továbbá arról, hogy az előállított személy 7 hónapos terhes. Az ügyeletes tiszt a Panaszos előállítását kérte, és azt mondta, hogy haladéktalanul intézkedni fog a kihallgatása iránt. A rendőrök megkérték a Panaszost, hogy az előállítás időtartamára mobiltelefonját kapcsolja ki, és tájékoztatták arról, hogy a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjén keresztül tudja majd felvenni a kapcsolatot hozzátartozójával. Az előállítás megkezdésekor a rendőrök telefonon felhívták saját központjuk r. törzsőrmester ügyeletesét, és a mielőbbi előállítás érdekében megkérték a személyes szabadságot korlátozó jelentés elkészítésére. Az előállítás foganatosításakor a Panaszost tájékoztatták panaszjogáról, amit tudomásul vett. Vele szemben – terhességére való tekintettel – bilincset nem alkalmaztak.

Az előállítás során – a Panaszos lakása elől indulva – a szolgálati gépjárművel megálltak a Budapest, IX. kerület Páva u. 32/a. szám előtt, ahol a r. törzssászlós átvette ügyeletesüktől a kért jelentést – ami kb. 1 percet vett igénybe – majd továbbhaladtak a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol a Panaszost sérülés- és panaszmentesen átadták az ottani ügyeletes tisztnek. A rendőrök az elfogás helyére a Budapest, Páva utca 32/s. szám alól indultak és 7 km-t tettek meg, az előállítás maga pedig 10 km-t vett igénybe. A r. törzssászlós jelentése szerint a szolgálat teljesítése során – így a panaszos előállításának foganatosításakor is – a közlekedési szabályok betartásával vezette a szolgálati gépkocsit.

A Panaszos igazoltatására az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése², elfogására és előállítására az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja³ alapján – aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki – került sor. A személyes szabadságot korlátozó intézkedésre az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés b) pontja⁴ szerint – bűncselekmény gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából – magánlakásban került sor. Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az igazoltatás és az elfogatóparancs alapján történt elfogás jogszerű, szakszerű és arányos volt.

² **Rtv. 29. § (1) bekezdése:** „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

³ **Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja:** „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, (...)

b) aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki; (...)

⁴ **Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja:** „A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve (...)

b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;(...)

A Panaszost 01:10 órakor állították elő a BRFK II. kerületi Rendőrkapitányságra. A főügyeletes – akit a Panaszost előállító, illetve a kapitányságra szállító rendőrök tájékoztattak arról, hogy a Panaszos 7 hónapos terhes, de panasza nincs – utasította a szolgálatban lévő rendkívüli őrt, hogy az elfogott Panaszost az előállító helyiségbe fogadja be, elkülönítve, nemdohányzó zárkában helyezze el, és az előállítás időtartama alatt folyamatosan ellenőrizze. Az elhelyezést a rendkívüli őrről az előírásoknak megfelelően végrehajtotta, ismertette a Panaszossal jogait, amit ő tudomásul vett, és megkérdezte tőle, hogy folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, vagy fertőző betegsége van-e, amire a Panaszos nemmel válaszolt. Az előállítás ideje alatt a r. őrmester folyamatosan ellenőrizte a Panaszost, aki az ő szolgálati ideje alatt panaszmentesen pihent a 2. sz. női, nem dohányzó előállító helyiségben, ahonnan kétszer wc-re kísérte el. Ellenőrzése során a Panaszos problémát nem jelzett, egészségügyi panaszai nem voltak. A panaszos hozzátartozó kiértesítését nem kérte.

Mivel a Panaszos a szolgálatban levő rendkívüli őrről keresztül nem jelzett problémát, így a főügyeletes az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése⁵ alapján az előállítás idejét határozatában 4 óra időtartammal meghosszabbította, hogy az ezáltal biztosított 12 óra időtartam alatt az ügy előadója a Panaszost kihallgathassa. A főügyeletes 06:50 órakor tájékoztatta a kapitányságra beérkező r. főhadnagynő kiemelt fővizsgálót (aki a vizsgálati osztályvezető távollétében a helyettesítést látta el) arról, hogy az elfogatóparancs alapján elfogott Panaszos – aki terhes – az előállító helyiségben van elhelyezve, valamint az előállítás meghosszabbításának tényéről is.

A Vizsgálati Osztály vezetőjének utasítására 2010. március 01-jén 08:00 órakor megjelent 3 rendőr nő a Közrendvédelmi Osztály előállító helyiségénél, hogy a Panaszost gyanúsított kihallgatása végett átkísérje a kapitányság Vizsgálati Osztályára. Kérdésükre a rendkívüli őrről – aki aznap reggel 06:00 órakor vette át a szolgálatot – tájékoztatta őket, hogy a Panaszos részére 06:10 órakor ételt kínált, amit a Panaszos elutasított. Ennek tudatában a Panaszost ismételten nyilatkoztatták az étkezéssel kapcsolatban. Mivel a Panaszos ismét megtagadta az étkezést, felhívták a figyelmét arra, hogy „a magzat érdekében legalább minimális táplálékot és folyadékot vegyen magához”. Ezt a Panaszos többszöri kérésük ellenére, arrogáns hangnemben elutasította. A Panaszos „fennhangon, kioktató stílusban közölte” velük, hogy hogyan gondolják azt, hogy ilyen állapotban enni tud.

Ezt a párbeszédet a r. alezredes és a r. főtörzsőrmester nő – akik mindketten kisgyermekes anyák – folytatták a Panaszossal, mivel tisztában voltak vele, hogy a folyadék és táplálék megvonása a magzat veszélyeztetésével jár. Amikor ezt közölték a Panaszossal, ő még elutasítóbbá vált, kiabálni kezdett velük, és kikérte magának a rendőrök felhívását. Ezt követően szóban nyilatkoztatták arra vonatkozóan, hogy milyen állapotban van, igényel-e orvosi ellátást, amit visszautasított azzal, hogy nincsen semmi baja, csak haza akar menni, mivel nem tudja miért körözik, és nem csinált semmit.

Ezt követően a Panaszost átkísérték a r. alezredes nő irodájába, ahol helyet foglalt addig, amíg az eljáró vizsgáló r. hadnagy nő felkészült a gyanúsított kihallgatására. Itt többször étellel és folyadékkal kínálták, amire végül igent mondott, és a r. főtörzsőrmester nő

⁵ **Rtv. 33. § (3) bekezdése:** „A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

által készített, frissen főzött teából fogyasztott – amit azért ajánlottak fel neki, mert az tartalmaz szénhidrátot, és úgy ítélték meg, hogy az a magzat érdekében szükséges, és mivel az előállító helyiség csak ásványvízzel rendelkezett, amit a Panaszos elutasított –, valamint egy r. őrmester babapiskótájából fogyasztott egy darabot.

A Panaszost a várakozás közben nyilatkoztatták arról, hogy kíván-e valakit értesíteni. Először azt mondta, hogy a munkáltatóját, de amikor rákérdeztek annak telefonszámára, azt válaszolta, hogy azt nem tudja, és majd később ő elintézi. Ezt követően megadta az élettársa nevét – aki a büntetőügy másik gyanúsítottja volt – de mivel az ő értesítése a nyomozás érdekeit sértette volna, ezért azt megtagadták. Majd 08:18 órakor a Panaszost átkísérték a vizsgáló r. hadnagy nő hivatali helyiségébe a további intézkedés megtétele végett, és ezzel egyidejűleg a panaszos részére egy műanyag tálcán, evőeszközökkel átadtak kb. 6 szelet friss kenyeret és 2 darab sertés májkrém konzervet.

A büntetőügy előadója – miután elkészítette a nyomozás folytatásáról és az elfogatóparancs visszavonásáról szóló határozatokat, 08:18 órakor megkezdte a Panaszos gyanúsítottként történő kihallgatását. A Panaszos közölte, hogy védőjével kíván konzultálni, így a Be. 5. §-ának (1) és (3) bekezdésében és 43. §-ának (2) bekezdés c) pontjában foglalt jogára tekintettel az előadó átadott neki egy 2010. március 12. napjára szóló idézést. Ezt követően közölte vele, hogy állapotára figyelemmel a daktiloszkópiai és fényképnnyilvántartásba vételét az átadott idézés időpontjában való megjelenését követően fogja elvégezni, amit a Panaszos tudomásul vett. A Panaszos a kihallgatás ideje alatt a részére átadott kenyérszeletekből és teából fogyasztott, fájdalomra nem panaszkodott.

Az előállított Panaszos nyilatkozata szerint a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót megismerte, az abban foglaltakat tudomásul vette, amit aláírásával igazolt. A Panaszos úgy nyilatkozott, hogy amennyiben az előállító helyiségben történő tartózkodása az 5 órát meghaladja, abban az esetben az élelmezésre igényt tart. A nyilatkozaton feltüntették, hogy 2010. március 01-jén 06:10 perckor élelmet kínáltak neki, melyet elutasított.

Az előállított Panaszos által aláírt másik nyilatkozat tartalma alapján az előállítás kezdete 01:10 óra, várható időtartama pedig 8 óra. A Panaszosnak folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs, sérülése és panaszja az előállítás során, illetve azzal kapcsolatban nincs. Az előállítással, az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, illetve az ott tartózkodással kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről, illetve jogorvoslati lehetőségeiről tájékoztatták. A Panaszos hozzátartozója vagy más személy kiértesítését nem kérte, viszont 5 órát meghaladó fogvatartása esetén élelmezését kérte. A nyilatkozaton fel van tüntetve, hogy 2010. március 01-jén, 08:00 órakor a Panaszos átvett 2 darab 60 gr-os konzervet és kenyeret. A nyilatkozat szerint az előállítóból külsérelmi nyom nélkül, panasz- és sérülésmentesen távozott.

Az előállítás időtartamáról szóló – a Panaszos által szintén aláírt – igazolás szerint a Panaszos 2010. március 01-jén 00:25 órától 09:42 óráig a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság épületében tartózkodott. Az előállítás időtartama alatt sérülése és panaszja nem keletkezett. Az igazolás ezen kívül tartalmazza a jogorvoslati fórumok felsorolását is.

V.

1.) A panaszos sérelmezte, hogy bár a rendőrök a szolgálati igazolványukat felmutatták, de a fényviszonyok miatt azokból legfeljebb annyit lehetett látni, hogy rendőrigazolványok, tartalmukat azonban nem lehetett ellenőrizni; illetve a rendőrök a lakásba belépést követően nem mutatkoztak be, és nem mutattak fel azonosító okmányt.

A Panaszos lakásában intézkedő rendőrök egybehangzó jelentései szerint az intézkedés megkezdésekor azonosítási kötelezettségüknek – melyre egyébként az Rtv. 20. §-a⁶, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-a⁷ vonatkozik – eleget tettek. Rendőri jellegüket szolgálati igazolványuk felmutatásával, jelvéyszámuk, nevük és szolgálati helyük közlésével ismertették. Tájékoztatták a Panaszost arról, hogy ellene a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság magánokirat-hamisítás miatt országos körözést rendelt el, és az intézkedés (előállítás) tényét és célját is ismertették. A Panaszos az intézkedés megkezdésekor nem jelezte, hogy a szolgálati igazolványok tartalmáról nem tudott meggyőződni, és ezért kétségei vannak a két férfi rendőri jellegével kapcsolatban. Ennek ellentmond az a körülmény is, hogy éjjel 00:25 órakor – a biztonsági láncot levéve, további kérdések nélkül – beengedte őket a lakásába. A bizonyítékok közötti ellentmondás az eljárás során nem volt feloldható, ugyanakkor az utóbbi tény a rendőri jelentések tartalmát támasztja alá, ezért e tekintetben a panaszt elutasítom.

2.) A jogi képviselő panasz-kiegészítése szerint a rendőrök utasították a Panaszost, hogy öltözzön fel, de még a felöltözés előtt átkutatták a ruházatát.

A Panaszossal szemben ruházatátvizsgálás foganatosítására sem az elfogásáról szóló, 2010. március 01-jén kelt rendőri jelentés – illetve annak parancsnoki kivizsgálása –, sem az

⁶ **Rtv. 20. §:**

„(1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

⁷ **Szolgálati Szabályzat 4. §:**

„(1) A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti közlés, illetve a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, azt az intézkedést követően kell megtenni.(...)”

azt kiegészítő, 2010. március 11-én keletkezett kiegészítő jelentések alapján nem került sor. Mivel az eljárás során a bizonyítékok közötti ellentmondás ebben a kérdésben sem volt feloldható, ezért a lakásban történt ruházatátvizsgálással kapcsolatos panaszt elutasítom.

A ruházatátvizsgálásra egyébként az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése⁸ biztosít jogalapot. A törvény 97. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint az Rtv. alkalmazásában ruházatnak minősül „*az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházat, csomag és tárgy*”. Tehát ruházatnak nem csak az intézkedés alá vont személy testén viselt ruha minősül. Másrészt az Rtv. 31. §-nak (2) bekezdése⁹ szerint a ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – csak az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti, ezért az adott helyzetben a rendőröknek más lehetőségük nem is lett volna.

3.) A jogi képviselő álláspontja szerint az intézkedő rendőrök nem kutathattak volna a Panaszos lakásában, mivel az elővezetését foganatosították. Amennyiben az élettársát keresték elővezetés céljából, erre egyrészt nem volt jogalapjuk, másrészt a Panaszos nemleges választ követően még kellő jogalappal sem folytathattak volna további kutatást a lakásban. A Panaszos elővezetése kapcsán viszont – tekintettel arra, hogy ajtót nyitott a rendőröknek és azonnal alávetette magát az intézkedésnek – semmi nem indokolta a lakás további részeinek, illetve egyes bútoroknak az átvizsgálását. Emellett a keresés célját a rendőrök nem közölték, és ezzel kapcsolatos iratot sem mutattak fel.

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya 2010. február 12-én határozatot hozott a Panaszos élettársának – a Panaszos címéről, mint feltételezett tartózkodási helyéről történő – elővezetéséről, miután két alkalommal került idézésre a lakóhelyéről, de a hatóság előtt nem jelent meg és ezt alapos okkal nem igazolta. Elővezetése, valamint az arra vonatkozó adatgyűjtés, hogy életvitelszerűen lakik-e a Panaszos lakásában, illetve ott levelezés útján elérhető-e, nem járt sikerrel.

A lakás helyiségeinek átvizsgálására – a Panaszos engedélyével – abból a célból került sor, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható élettársa elrejtőzésének lehetőségét a rendőrök kizárják. Erre jogalapot az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés b) pontja¹⁰ jelentett, amely a rendőrt ebben az esetben a magánlakásban történő intézkedésre bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül is feljogosítja. A rendőrök egybehangzó jelentésük alapján közölték a Panaszossal a kutatás célját, mivel tájékoztatták arról, hogy tudomásuk szerint az élettársa ellen is országos körözés van kibocsátva, aki a rendelkezésére álló információk alapján a Panaszos lakcímén tartózkodik. Ezért az intézkedés célja közlésének elmulasztásával kapcsolatos panaszt elutasítom.

Mint a Panasztestület is megállapította, azt, hogy a rendőrség milyen eszközöket vehet igénybe a körözés folytatása során, illetve az elfogás érdekében, egyrészt a 2001. évi XVIII. törvény 12. §-a, másrészt a Be. tartalmazza. Ezért a Panaszos élettársának körözésével,

⁸ **Rtv. 31. § (1) bekezdés:** „*Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.*”

⁹ **Rtv. 31. § (2) bekezdés:** „*A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.*”

¹⁰ **Lásd:** 4. számú lábjegyzet.

valamint az elfogása érdekében tett rendőri intézkedésekkel kapcsolatos panasz vizsgálata – visszautalva a határozat III. részében foglaltakra – nem tartozik jelen közigazgatási hatósági eljárás keretébe.

4.) A Panaszos sérelmezte, hogy mobiltelefonját azonnal kikapcsoltatták vele, így nem léphetett kapcsolatba senkivel.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a Rendőrséget terheli.” A mobiltelefonnak az előállítás időtartamára történő kikapcsolatását a nyomozás eredményes lefolytatása indokolta. Az intézkedő rendőrök ezzel egyidejűleg tájékoztatták a Panaszost, hogy a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjén keresztül tudja majd felvenni a kapcsolatot hozzátartozójával.

A Panaszos az előállítás során tett nyilatkozata szerint hozzátartozója vagy más személy kiértesítését nem kérte. A Vizsgálati Osztályon történt várakozás közben az alezredes nő erre irányuló kérdésére először azt válaszolta, hogy a munkáltatóját kívánja értesíteni – de annak telefonszámát nem tudta megadni, ezért azt mondta, hogy ezt majd ő elintézi – majd másodjára az élettársa nevét adta meg. Tekintettel arra, hogy ő a büntetőügy másik gyanúsítottja volt, ezért a rendőrnő az értesítését megtagadta, mivel az a nyomozás érdekeit sértette. A történetek alapján valószínűsíthető, hogy a mobiltelefonon a Panaszos felvette volna a kapcsolatot az élettársával, így a készülék kikapcsolatása a bűnüldözési érdekre tekintettel jogszerű volt, ezért az erre vonatkozó panaszt elutasítom.

5.) A Panaszos szerint lakásától a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányságig az út kb. egy órán át tartott, mert a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság előtt is megálltak. Itt a gépkocsit vezető rendőr úgy szállt ki, hogy az autót járó motorral az út közepén hagyta – hátsó ülésén a Panaszossal és a másik rendőrrel –, majd mialatt továbbhaladtak, a vezető két alkalommal is áthajtott a jelzőlámpa tilos jelzésén.

A Panaszossal szemben intézkedő rendőrök az előállítás megkezdésekor a Panaszos állapotára való tekintettel – anélkül, hogy ez a kötelezettségük lett volna, pusztán segítő szándékkal, a rendőri eljárás meggyorsítása érdekében – telefonon felvették a kapcsolatot a Budapest, IX. kerület Páva u. 32/a. szám alatti központjuk r. törzsszermester ügyeletesével, és a Panaszos mielőbbi előállítása érdekében megkérték a személyes szabadságot korlátozó jelentés elkészítésére. A szolgálati gépjárművel azért álltak meg IX. kerületben, hogy átvegyék az ügyeletestől a jelentést, ami kb. 1 percet vett igénybe. A r. törzsszázlós jelentése szerint a szolgálat teljesítése során – így a panaszos előállításának foganatosításakor is – a közlekedési szabályok betartásával vezette a szolgálati gépkocsit, a IX. kerületi objektum előtt a szolgálati gépkocsik részére fenntartott parkolóhelyre félreállva, az előállított őrzéséről folyamatosan gondoskodva vették magukhoz az elkészült formanyomtatványt. A parkoló gépkocsi motorja azért járt, hogy az abban ülő, állapotos Panaszos részére a fűtést biztosítani tudják. Szolgálati előjárójuk véleménye szerint mindkét rendőr szakszerű, szabálykövető munkatárs, ezért kizártnak tartja, hogy „szolgálati gépkocsival, a körözött személy jelenlétében, megkülönböztető jelzés használata nélkül közlekedési szabálysértést követnének el”. A körülmények ismeretében egyébként sem életszerű, hogy a Panaszos érdekeit addig humánusan szem előtt tartó rendőrök egymást – ráadásul a Panaszos előtt – szabályszegésre

biztatva veszélyeztessék annak biztonságát és testi épségét. A jogi képviselő beadványában egyébként a Panaszos a két rendőr magatartását a körülményekhez képest emberinek értékelte. Ezt a kijelentést a rendőrök Panaszos által leírt magatartása nem alapozhatta volna meg. A fentiekre tekintettel a panaszt azzal kapcsolatban, hogy a gépkocsit vezető rendőr nem tartotta be a KRESZ szabályait, elutasítom.

A lakásban történt intézkedések megkezdésére a jelentés szerint 00:25 órakor került sor, míg 01:10 órakor a Panaszost már elhelyezték a kapitányság előállító helyiségében. Az ez alatt az idő alatt megtett intézkedéseket (igazoltatás, tájékoztatások elhangzása, a lakás átvizsgálása, a Panaszos öltözködése, a gépkocsihoz való lekísérése) figyelembe véve az út időtartama nem lehetett majdnem egy óra, ezért az erre vonatkozó panaszt szintén elutasítom.

6.) A Panaszos elfogásának és előállításának időpontjával kapcsolatban a jogi képviselő álláspontja szerint – tekintettel arra, hogy az elővezetésről rendelkező határozat „mindössze” az elővezetés helyét és idejét határozza meg – az elővezetést foganatosító rendőröknek (illetve az annak foganatosítására utasítást adó elöljárónak) tudomással kellett bírniuk arról, hogy az eljárási cselekményre legkorábban csak több óra múlva kerülhet sor. Önmagában az Rtv. 34. §-ának (2) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy – a Panaszos terhességétől függetlenül – eleve olyan időpontban kellett volna megkezdeni az elővezetés foganatosítását, hogy a lehető legrövidebb ideig legyen szükség a panaszos visszatartására.

A rendőröknek a helyszínre érkezésüket megelőzően nem volt tudomásuk arról, hogy a Panaszos állapotos, így az elfogás időpontjának megválasztásakor ezt a körülményt nem vehették figyelembe. Mivel az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés b) pontja¹¹ alapján a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot adtak ki, így ebben a kérdésben viszont nem volt mérlegelési lehetőségük, az elfogást és az előállítást a törvény kogens rendelkezése értelmében végre kellett hajtaniuk. A jogi képviselő által az elővezetés foganatosításának időpontja tárgyában benyújtott panaszt a nyomozás törvényességi felügyeletét ellátó Budapest II. és III. kerületi Ügyészség a már hivatkozott határozatában egyébként elutasította, tekintettel arra, hogy az elfogatóparancsot követő előállítás esetén az időpont megválasztásánál nem az elővezetésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A fentiek alapján az elfogás és előállítás időpontjának megválasztásával kapcsolatos panaszt elutasítom.

7.) A Panaszos sérelmezte az előállítás időtartamát. A Panaszos jogi képviselője szerint amikor az intézkedéssel érintett rendőrök tudomására jutott a panaszos terhessége, minden szükséges intézkedést meg kellett volna tenniük azért, hogy a panaszos kihallgatását mihamarabb foganatosítsák, vagy adott esetben visszaidézzék a panaszost egy későbbi kihallgatási időpontra, illetve elfogadhatatlan az is, hogy a 08:29 perckor befejezett kihallgatást követően a panaszos szabadlábra helyezésére 09:42 perckor került sor.

Az elfogást és előállítását végrehajtó rendőrök – miután meggyőződtek a Panaszos állapotáról – erről rádión keresztül tájékoztatták a BRFK II. Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjét, majd saját központjuk ügyeletesével felvéve a kapcsolatot, megkérték a személyes szabadságot korlátozó jelentés elkészítésére. A Panaszost főszabály szerint az elfogás helye szerint illetékes BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságra kellett volna

¹¹ **Lásd:** 3. számú lábjegyzet.

előállítaniuk, azonban azért, hogy az egész eljárást ezzel is meggyorsítsák – egyeztetést követően – az ügyben eljáró BRFK II. kerületi Rendőrkapitányságra állították elő. Tehát mindenképpen leszögezhető, hogy az előállítást végrehajtó rendőrök a helyzet tisztázása után, saját hatáskörükben minden lehetséges intézkedést megtettek annak érdekében, hogy a személyi szabadság korlátozása a lehető legrövidebb ideig tartson, emellett igyekeztek a tőlük telhető módon, a körülményekhez képest humánusan eljárni a Panaszossal szemben, aki magatartásukat a körülményekhez képest maga is emberinek értékelte. Az ügyészség fent hivatkozott határozata leszögezi, hogy *„a Be. 73. § (3) bekezdése alapján az elfogott személyt őrizetbe kell venni és 24 órán belül az elfogatóparancs kibocsátója elé kell állítani. Itt szükséges megjegyezni, hogy (a Panaszos) őrizetbe vételét a nyomozó hatóság nem rendelte el, hanem helyette mielőbbi kihallgatásáról intézkedett.”*

Jelenleg nincs hatályban olyan jogszabályi rendelkezés, amely egy állapotos nő elfogását, előállítását, előállító helyiségben való elhelyezését, vagy akár őrizetbe vételét tilalmazná. Így a megfelelő joggal történt előállítás során személyi szabadságuk a törvény szerint ugyanúgy 8 órán át korlátozható, mint más személyek esetében. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének¹² második mondata szerint a Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait, míg az egyes intézkedések során betartandó arányosság követelményéről az Rtv. 15. §-a¹³ rendelkezik. A Panaszos állapota mindenképpen indokoltá tette volna, hogy meghallgatásáról az arra illetékes személy – jelen esetben a kapitányság főügyelete – minél hamarabb intézkedjen, ahelyett, hogy az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése¹⁴ alapján előállításának további 4 órával történő meghosszabbításáról határozzon, ezért a panasznak az előállítás időtartamával kapcsolatban helyt adok.

A BRFK II. kerületi Rendőrkapitányság vezetője a hasonló esetek elkerülése érdekében elrendelte, hogy amennyiben a jövőben állapotos nőt állítanak elő a kapitányságra, úgy a főügyeletesnek arról haladéktalanul értesítenie kell a bűnügyi készenléti szolgálatot, majd a lehető legrövidebb időn belüli kihallgatását követően, soron kívül szabadítsák az előállított személyt.

8.) A Panaszos jogi képviselője szerint sértette a Panaszos emberi méltóságát az a körülmény, hogy ruházatának átvizsgálására – melynek során felsőruházatát is le kellett vetnie – nem egy zárható és bezárt helyiségben, hanem a kapitányság előállító helyiségéhez közel, egy folyosó beugró részében került sor.

¹² **Rtv. 2. § (1) bekezdése:** *„A Rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

¹³ **Rtv. 15. §:**

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

¹⁴ **Lásd:** 5. számú lábjegyzet.

A Panaszos ruházatának átvizsgálása az Rtv. 31. §-a¹⁵, illetve a Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése¹⁶ alapján történt, azt a jogszabályi előírásnak megfelelően a Panaszossal azonos nemű személy végezte. Az intézkedésre az előállító helyiség zárt körletében elhelyezkedő folyosó beugró részén került sor. Az előállító helyiség a szolgálati helyiségektől elhatárolt, az ügyfélforgalom elől elzárt terület, amelyet a szolgálatban lévő állomány sem használhat. A Panaszos előállításakor az egész helyiségben a rendkívüli őrön – aki az L-alakú folyosó másik részére visszavonulva, a helyiség ajtajánál állt – és a ruházatát átvizsgáló rendőrnőn kívül más nem tartózkodott. Mivel objektíve nem volt lehetőség arra, hogy a ruházatátvizsgálás végrehajtása közben illetéktelen személy megláthassa a Panaszost, ezért a helyszín megválasztásával kapcsolatos panaszt elutasítom.

9.) A Panaszos állítása szerint két alkalommal is jelezte, hogy terhességével kapcsolatban panaszai vannak, de az előállító helyiségnél szolgálatot teljesítő rendőrök nem intézkedtek egészségügyi ellátása iránt. A jogi képviselő álláspontja szerint a rendőröknek akkor is intézkedniük kellett volna, ha a Panaszos konkrétan nem orvosi segítséget kért, hanem csak jelezte, hogy problémája van. A panaszban foglaltak szerint a Panaszos állapotát az előállító helyiségben senki nem ellenőrizte.

Az előállító helyiségben a Panaszos felügyeletéről 01:10 órától 06:00 óráig gondoskodó rendkívüli őr – a Szolgálati Szabályzat 51. §-nak (3) bekezdése¹⁷ alapján – nyilatkoztatta a Panaszost egészségi állapotával kapcsolatban, aki azt válaszolta, hogy folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő betegsége nincs. Előállításának időtartama alatt 2 őr váltotta egymást a szolgálatban. Az eljárás során tett jelentésük, valamint vallomásaik alapján folyamatosan ellenőrizték a Panaszos állapotát, aki még az erre irányuló kérdésre válaszolva sem jelzett problémát. A Vizsgálati Osztály 3 rendőrnőjének jelentése szerint megkérdezték a Panaszost, hogy igényel-e orvosi ellátást, amit visszautasított azzal, hogy „nincs semmi baja, csak haza akar menni”.

Az Rtv. 18. §-ának (2) bekezdése¹⁸ alapján a Rendőrségnek nincs jogszabályi kötelezettsége arra, hogy az előállító helyiségben elhelyezett várandós személyt kötelező orvosi vizsgálatnak vesse alá. Egészségügyi ellátásáról akkor kell gondoskodni, ha az valamilyen okból szükségessé válik. A különböző időpontban, egymástól függetlenül készült jelentések, illetve tanúvallomások azt támasztják alá, hogy a Panaszos az állapotából adódó panaszt még kérdésre sem jelzett, és viselkedéséből a rendőrök rosszulletére sem következtethettek. Ezért az orvosi ellátás iránti intézkedés, valamint a Panaszos állapota ellenőrzésének elmulasztása miatt tett panaszt elutasítom.

¹⁵ **Lásd:** 8. számú lábjegyzet.

¹⁶ **Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése:** „Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”

¹⁷ **Lásd:** 16. számú lábjegyzet.

¹⁸ **Rtv. 18. § (1) bekezdése:** „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a Rendőrséget terheli.(...)”

10.) A panasz szerint a Panaszossal jogait úgy ismertették, hogy elolvastatták vele a falra kifüggesztett másfél oldalas tájékoztatót, de ezen kívül semmilyen tájékoztatást nem kapott, jogorvoslati jogairól nem oktatták ki. Távozásakor a Rendőrkapitányságon az előállítás időtartamáról szóló igazolást csak saját kérésére adták ki.

Az elfogást és előállítást végrehajtó rendőrök jelentése szerint az intézkedés foganatosításakor – az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése¹⁹ szerint – tájékoztatták a Panaszost panaszjogáról, amit tudomásul vett. A korábban szolgálatot teljesítő rendkívüli őr a befogadásakor ismertette a Panaszossal a jogait, aki saját kezűleg írta alá a nyilatkozaton, hogy az előállítással, valamint az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, illetve az ott tartózkodással kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről, valamint jogorvoslati lehetőségeiről tájékoztatták.

Az előállítás időtartamáról szóló, az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése²⁰ szerinti igazolást – amelyen megtalálható a lehetséges jogorvoslati fórumok felsorolása is – a Panaszos aláírta és átvette, bár állítása szerint azt csak a saját kérésére adták ki neki. E dokumentum kiállítása ugyanakkor a rendőrnek éppúgy érdekében áll, mivel ezzel is bizonyítható, hogy az előállítás időtartama nem haladta meg a törvényi keretet és így nem történt jogellenes fogvatartás.

Ezért a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával, valamint az előállítás időtartamának igazolásával kapcsolatban a panaszt elutasítom.

11.) A Panaszos szerint az előállító helyiség fizikai körülményei sok kívánnivalót hagytak maguk után. Mosdó az előállító-helyiségben nem volt, ezért minden alkalommal külön kellett szólnia a Panaszosnak, ha oda ki kívánt menni, ott azonban sem toalettpapír, sem pedig megfelelő fertőtlenítési lehetőség (szappan, kéztörölő) nem állt rendelkezésre. A helyiségben cigarettacsikk-maradványok voltak és átható dohányszag terjengett, sem a természetes, sem a mesterséges szellőzés nem volt megoldott.

Az intézkedés és a panasz között eltelt idő miatt nem lehetett pontosan rekonstruálni az előállító helyiség, illetve a mosdó Panaszos által sérelmezett higiéniai állapotát. A rendőri jelentések szerint a Panaszost – állapotára tekintettel – elkülönítve, a 2. sz. női, nem dohányzó előállító helyiségben helyezték el. Az előállító helyiség tisztasága napi egyszeri takarítással van biztosítva, de annak aktuális higiéniai állapotát nyilván befolyásolja az abban elhelyezett befogadottak száma és magatartása. Ugyanakkor a rendkívüli őrök vallomása, valamint a Fogdakönyv tanúsága szerint az előállító helyiségben a panaszossal egyidőben nem volt más elhelyezve, azt megelőzően pedig csak 2010. február 27-én tartózkodott ott személyi szabadságában korlátozott személy. A panaszos a mosdó felszereltségének hiányát az őt kísérő rendkívüli őröknek egyik alkalommal sem jelezte. Ezért e tekintetben a panaszt elutasítom.

12.) A panaszos szerint a fogvatartása alatt „minden hasznos tápanyagot nélkülöző konzervet, fehér kenyeret, és cukorral teli löttyöt próbáltak mindenáron bele erőltetni”.

¹⁹ **Lásd:** 6. számú lábjegyzet.

²⁰ **Rtv. 33. § (4) bekezdése:** „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos úgy nyilatkozott, hogy amennyiben az előállításának időtartama meghaladja az 5 órát, úgy a kapitányság lássa el élelmiszerrel. Nem jelezte, hogy bármilyen speciális étrendre lenne szüksége, vagy hogy diétáznia kellene. Ennek megfelelően 06:10 perckor az előállító helyiség őrzésével megbízott rendkívüli őr a Panaszost élelmiszerrel kínálta a kapitányság erre a célra rendelkezésre álló készletéből, aki azonban azt elutasította. Ezt a tényt az őr a nyilatkozatra felvezette, a Panaszos pedig azt aláírta. A Panaszost a Vizsgálati Osztály körletébe kísérő 3 rendőr – mivel tudomásukra jutott, hogy a Panaszos a korábban felkínált ételt visszautasította, illetve a magzatra való tekintettel – étellel és folyadékkal kínálta a Panaszost, amit ő elutasított. A kihallgatását megelőzően a rendőrök által frissen készített teából és az általuk vásárolt babapiskótából fogyasztott a Panaszos. Majd 08:18 órakor átkísérték a vizsgáló hivatali helyiségébe és ezzel egyidejűleg részére egy műanyag tálcán, evőeszközökkel átadtak kb. 6 szelet friss kenyeret és 2 darab sertés májkrém konzervet, melyből a kihallgatása alatt fogyasztott.

A fentiek alapján a Panaszosnak az élelmezésre vonatkozó panaszát elutasítom.

13.) A Panaszos állítása szerint az öt étellel kínáló három rendőrnek egyike „minősíthetetlen hangnemben” közölte vele, hogy azért utasítja vissza az általuk felkínált ételt, mert „a gyermekén akar bosszút állni”. A Panaszos nem értette ezt a megjegyzést, és sérelmezi, hogy „szinte gyerekgyilkosnak” állították be.

A rendőrök jelentése, valamint tanúvallomásai szerint a sérelmezett kijelentés nem hangzott el. Mivel a Panaszos megtagadta az étkezést, ezért próbálták meggyőzni, hogy „a magzat érdekében legalább minimális táplálékot és folyadékot vegyen magához”. Ezt azonban a Panaszos többszöri kérésük ellenére, arrogáns hangnemben elutasította és „fennhangon, kioktató stílusban közölte” velük, hogy hogy gondolják, hogy ilyen állapotban enni tud. A rendőrök a hivatásos állomány tagjaihoz méltóan, segítőkész szándékkal fordultak a Panaszos felé, akit később saját enivalójukkal és teájukkal kínáltak, amit el is fogadott. Mivel az eljárás során a bizonyítékok közötti ellentmondás nem volt feloldható, de ez utóbbi körülmény a rendőrök állítását támasztja alá, ezért a hangnem miatt tett panaszt elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

VI.

A Panasztestület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 59. §-ának (1) bekezdése szerinti magánlakás sérthetetlenségéhez és személyes adatok védelméhez, a 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz és személyi integritáshoz, az 54. §-ának (1) bekezdése szerinti élethez és emberi méltósághoz, az 57. §-ának (5) bekezdése szerinti jogorvoslathoz és a 70/D. §-a szerinti testi épséghez és egészséghez való jogát. A rendőri intézkedésekkel összefüggésben továbbá vizsgálni kellett az Alkotmány 54. § (2) bekezdése szerinti embertelen, megalázó bánásmód tilalmának kérdését is.

A Panasztestület megállapítása szerint „az igazoltatás indokaként – tekintettel a folyamatban levő büntetőeljárásra és panaszossal szemben kibocsátott elfogatóparancsra – az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 4. fordulatára (bűnüldözési cél) kellett volna utalniuk az

intézkedő rendőröknek. Annak ellenére, hogy a panaszos igazoltatására nem a megfelelő indok feltüntetésével, mindazonáltal jogszerűen került sor. A Testület megállapítása szerint az igazoltatás a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát jogszerűen korlátozta, ugyanakkor a nem megfelelő jogalap megjelölése miatt sérült az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való joga”.

Az elfogás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés a panaszos igazoltatásának okát a következőképpen rögzíti: „1. RTV: 29. szak. 1. bek. (1) igazoltatás”. A Panasztestület az adminisztrációs hibát úgy értékelte, hogy – bár az igazoltatásra jogszerűen került sor – ezáltal sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Állásponatom szerint a jelentés egyértelműen az Rtv. 29. § (1) bekezdésére hivatkozik, annak fordulatát pedig nem jelöli meg. (Ahogyan az Rtv. szintén hivatkozott 33. § (1) bekezdésének b) pontja esetén sem jelöli meg az 1. fordulatot – az elfogatóparancsot – az intézkedés okaként.) Mivel az igazoltatás jogalapját az Rtv. 29. § (1) bekezdése jelentette, ezért e tekintetben nem sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mivel az elírás miatt semmiféle érdeksérelem nem érte.

„A panaszbeadvány szerint a rendőrök a panaszost utasították arra, hogy öltözzön fel, mert előállítják, de előtte átkutatták ruházatát. (...) az Rtv. hivatkozott rendelkezésének egyik fordulata alapján sem volt lehetősége a rendőröknek a ruházat átvizsgálására: a magánokirat hamisítás vétségének (egyszerű) gyanúja – tekintettel a bűncselekmény jellegére és a gyanúsításban szereplő elkövetői minőségre (bűnsegédi bűnrészesség) – nem adott alapot a panaszos ruházatának átvizsgálására. Ez alapján a Testület megállapítása szerint a panaszos ruházatának átvizsgálására jogszerűtlenül került sor, amely sértette a személyes integritáshoz való jogát, továbbá a dokumentáció hiánya miatt a tisztességes eljáráshoz való joga is sérült”.

A Panaszos – lakásában történt – ruházatátvizsgálásával kapcsolatban a határozat V. részében kifejtett álláspontomat tartom fent.

„A Testület (...) úgy ítéli meg, hogy a panaszos előrehaladott terhes állapotára figyelemmel, a fogvatartás okozta izgalom miatt kialakult állapot (görcsölés, has keményedése) miatt mindenképpen szükségesnek mutatkozott volna az orvosi ellátás biztosítása. A Testület állásponkját támasztja alá az is, hogy utóbb a szakorvos több napra táppénzre vette a panaszost. A Testület megállapítása szerint a rendőri mulasztással összefüggésben sérült a panaszos testi épséghez és egészséghez való joga.”

A Panaszos orvosi ellátásának biztosításával kapcsolatban szintén visszautalok a határozat V. részében kifejtettekre.

„A Panasztestület állásfoglalása szerint a panaszos sérelmeit – a mosdóban a toalettpapír és a fertőtlenítő eszközök hiányát, az előállító helyiség koszosságát – a rendőrség semmilyen nyilatkozatában nem cáfolta, illetve közvetve a parancsnoki záradék is a panaszos állítását támasztja alá. A Testület ezek alapján megállapította, hogy az illemhely használatának nem megfelelő biztosítása és az előállító helyiség állapota miatt sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.”

A parancsnoki záradékban a kapitányságvezető a hivatalvezető figyelmét általános jelleggel hívta fel az előállító helyiség tisztaságának ellenőrzésére, az erre vonatkozó jövőbeni panasz megelőzése érdekében.

Habár a Panasztestület állásfoglalásának 28. oldalán (6. bekezdés) kifejezetten utal arra, hogy a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995 (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdarendelet) hatálya annak 1. §-a értelmében az előállítottakra nem terjed ki, és a Szolgálati Szabályzat – a korábban hatályos szabályozással szemben – az előállítottak vonatkozásában nem rendeli a fogva tartottakra irányadó szabályok alkalmazását, az állásfoglalás több alkalommal (23. és 26. oldal) is úgy hivatkozik a Fogdarendelet 16. §-ában foglaltakra, mintha a Fogdarendelet e rendelkezésének hatálya mégis kiterjedne az előállítottakra. Annak ellenére, hogy az ilyen módon megtevesztőnek tekinthető hivatkozások érdemben nem érintették a panaszok megalapozottságának megítélését, ezzel kapcsolatban meg kívánom jegyezni, hogy a Rendőrség – a fennálló joghézag ellenére – erre vonatkozó külön jogszabályi kötelezettség hiányában is gondoskodik az előállítottak megfelelő ellátásáról, amint arra a vizsgált ügyben is sor került.

A Panasztestület véleménye szerint *„megengedhetetlen, hogy a rendőrség a jogszabályokban foglaltaktól eltérő indokkal alkalmazzanak kényszerítő eszközöket, ezért a rendőrségnek a jelen ügyben megfogalmazott indokait – miszerint a bilincseléstől csak a panaszos állapotosságára tekintettel tekint el – elfogadhatatlannak tartja.”*

Az Rtv. indoklása a törvény VI. fejezetének 48. §-val kapcsolatban a következőket tartalmazza: „A bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővetés, őrizetbevétel) alkalmazható.” A Panaszos elfogását és előállítását végrehajtó rendőrök tehát – figyelembe véve az Rtv. 61. §-ának (2) bekezdését²¹ is – jogszerűen alkalmazhattak volna a Panaszossal szemben kényszerítő eszközként bilincset.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése²², illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdéseim²³ alapul.

²¹ **Rtv. 61. § (2) bekezdése:** *„A testi kényszer és a bilincs kivételével kényszerítő eszköz - a jogos védelem esetét kivéve - nem alkalmazható a láthatóan terhes nővel és a gyermekkorúval szemben.*

²² **Rtv. 92. §:** *„(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”*

²³ **Rtv. 93/A. §:**

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 15. §-a, 18. § (1) bekezdése, 20. §-a, 29. § (1) bekezdése, 31. § (1) és (2) bekezdései, 33. § (1) bekezdés b) pontja, (3) és (4) bekezdései, 39. § (1) bekezdés b) pontja, 61. § (2) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) és (9) bekezdései, 97. § (1) bekezdés b) pontja;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. §-a, 196. §-a és 73. §-a;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. §-a, 51. § (3) bekezdése.

Budapest, 2010. október ,, ,,,

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány